

**Raport o sytuacji ekonomiczno – finansowej
Samodzielnego Publicznego Zakładu
Opieki Zdrowotnej
Szpital Psychiatryczny
Toszek
za 2021 rok**

Toszek, kwiecień 2022 r.

Spis treści

1. ANALIZA SYTUACJI EKONOMICZNO – FINANSOWEJ SAMODZIELNEGO PUBLICZNEGO ZAKŁADU OPIEKI ZDROWOTNEJ ZA 2021 ROK	3
1.1. Analiza wskaźnikowa samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej.....	3
1.1.1. Wskaźniki zyskowności.....	3
1.1.2. Wskaźniki płynności.....	4
1.1.3. Wskaźniki efektywności	6
1.1.4. Wskaźniki zadłużenia	7
1.2. Ocena wskaźnikowa sytuacji ekonomiczno–finansowej samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej za rok 2021	9
1.3. Podsumowanie analizy sytuacji ekonomiczno -finansowej podmiotu leczniczego za 2020 rok.....	9
PROGNOZA SYTUACJI EKONOMICZNO – FINANSOWEJ NA KOLEJNE TRZY LATA OBROTOWE (2022, 2023, 2024) WRAZ Z OPISEM PRZYJĘTYCH ZAŁOŻEŃ .	11
Założenia makroekonomiczne	11
2.3. Prognoza bilansu na lata 2022, 2023 i 2024.....	15
2.3.1. Prognoza kształtowania się wielkości zobowiązań wymagalnych w latach 2022, 2023 i 2024.....	17
2.4. Prognoza wartości wskaźników ekonomiczno - finansowych wraz z podsumowaniem wyników prognozy wskaźnikowej projekcji sytuacji ekonomiczno – finansowej na lata 2022, 2023,2024	15
2.5. Podsumowanie prognozy	16
3. INFORMACJA O ISTOTNYCH ZDARZENIACH MAJĄCYCH WPŁYW NA SYTUACJĘ EKONOMICZNO – FINANSOWĄ SAMODZIELNEGO PUBLICZNEGO ZAKŁADU OPIEKI ZDROWOTNEJ	16
Ocena sytuacji Szpitala	16

1. ANALIZA SYTUACJI EKONOMICZNO – FINANSOWEJ SAMODZIELNEGO PUBLICZNEGO ZAKŁADU OPIEKI ZDROWOTNEJ ZA 2021 ROK

1.1. Analiza wskaźnikowa samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej

1.1.1. Wskaźniki zyskowności

Wskaźniki zyskowności określają zdolność podmiotu do generowania zysków, a zatem ekonomiczną efektywność działalności. Dodatkowo wartości wskaźników informują o racjonalnym gospodarowaniu, gdzie przychody podmiotu przewyższają koszty.

Wskaźnik zyskowności netto (%) pokazuje jaką część przychodów stanowi odnotowany zysk lub strata. W ten sposób jest określona efektywność gospodarki finansowej w odniesieniu do relacji przychody ogółem – koszty ogółem podmiotu.

Wskaźnik zyskowności działalności operacyjnej (%) określa ekonomiczną efektywność działania podmiotu, z uwzględnieniem działalności podstawowej oraz pozostałej działalności operacyjnej.

Wskaźnik zyskowności aktywów (%) informuje o wielkości zysku lub straty przypadającej na jednostkę wartości zaangażowanych w podmiocie aktywów, czyli wyznacza on ogólną zdolność aktywów podmiotu do generowania zysku.

Wskaźnik zyskowności netto w roku 2021 wyniósł -18,62 %, co oznacza, że jedna złotówka przychodu ze sprzedaży ogółem generuje 18,62 groszy straty netto. W porównaniu z poprzednim rokiem wskaźnik ten pogorszył o 19%.

Wskaźnik zyskowności z działalności operacyjnej wyniósł -17,64 %, co oznacza, że jedna złotówka przychodu ze sprzedaży podstawowej i pozostałej operacyjnej generuje 17,64 groszy straty netto z działalności operacyjnej.

Wskaźnik zyskowności aktywów w roku 2021 wyniósł -21,06 % co oznacza, że jedna złotówka zaangażowanego majątku generuje 21,06 groszy straty netto.

Odnotowany w roku 2021 ujemny wynik netto i wyższy od poprzedniego roku powoduje, że wszystkie wskaźniki za ten okres przyjmują wartość ujemną i ich wzrost. Oznacza to jeszcze wyższą deficytowość sprzedaży, majątku i kapitału własnego. Powyższe wskazuje na konieczność wprowadzenia dalszych działań zmierzających do poprawy rentowności. Należy jednak pamiętać, że nie zysk jest podstawowym zadaniem szpitala, a zabezpieczenie opieki zdrowotnej dla ludności.

Dane do obliczeń wskaźników zyskowności	
wynik netto	-8 540 143,71
wynik z działalności operacyjnej	-8 090 860,59
przychody netto ze sprzedaży produktów	43 172 580,20
przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	1 776,43
pozostałe przychody operacyjne	2 695 702,42
przychody finansowe	5 419,85

średni stan aktywów			40 550 193,74	
Wskaźnik zyskowności netto (%)				
	Wynik netto X 100%) / (Przychody netto ze sprzedaży produktów + przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów + pozostałe przychody operacyjne + przychody finansowe)		wartość wskaźnika	ocena podmiotu
lp.	przedziały wartości	ocena		
1	poniżej 0,0%	0	-18,62 %	0
2	od 0,0% do 2,0%	3		
3	powyżej 2,0% do 4,0%	4		
4	powyżej 4%	5		
Wskaźnik zyskowności działalności operacyjnej (%)				
	Wynik z działalności operacyjnej X 100%) / (Przychody netto ze sprzedaży produktów + przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów + pozostałe przychody operacyjne)		wartość wskaźnika	ocena podmiotu
lp.	przedziały wartości	ocena		
1	poniżej 0,0%	0	-17,64 %	0
2	od 0,0% do 3,0%	3		
3	powyżej 3,0% do 5,0%	4		
4	powyżej 5%	5		
Wskaźnik zyskowności aktywów (%)				
	Wynik netto X 100%) / Średni stan aktywów gdzie średni stan aktywów to suma aktywów razem na koniec poprzedniego roku obrotowego i aktywów razem na koniec bieżącego roku obrotowego podzielona przez 2		wartość wskaźnika	ocena podmiotu
lp.	przedziały wartości	ocena		
1	poniżej 0,0%	0	-21,06 %	0
2	od 0,0% do 2,0%	3		
3	powyżej 2,0% do 4,0%	4		
4	powyżej 4%	5		

1.1.2. Wskaźniki płynności

Wskaźniki płynności określają zdolność podmiotu do terminowego regulowania zaciągniętych zobowiązań krótkoterminowych. Jeżeli poziom wskaźników obniża się, to występuje ryzyko utraty przez podmiot zdolności do terminowego regulowania zobowiązań. W przypadku gdy wskaźniki są zbyt wysokie, może to świadczyć o nieefektywnym gospodarowaniu posiadanymi środkami obrotowymi, takimi jak zapasy, należności lub środki finansowe.

Wskaźnik bieżącej płynności informuje o możliwości podmiotu do terminowego regulowania zobowiązań krótkoterminowych w oparciu o aktywa bieżące.

Wskaźnik szybkiej płynności określa zdolność podmiotu do spłacania zobowiązań krótkoterminowych najbardziej płynnymi aktywami, tj. krótkoterminowymi należnościami i aktywami finansowymi.

Wskaźniki płynności finansowej w 2021 roku wynosiły odpowiednio 0,37 i 0,36. Utrzymują się na niższym poziomie niż w latach poprzednich i są poniżej poziomu uznawanego za bezpieczny. Szpital ma coraz większe problemy z bieżącą płynnością.

Dane do obliczeń wskaźników płynności				
	aktywa obrotowe		9 936 190,96	
	należności krótkoterm. z tyt. dostaw i usług o okresie spłaty powyżej 12 m-cy		0,00	
	krótkoterminowe rozliczenia między okresowe (czynne)		110 609,05	
	zobowiązania krótkoterminowe		25 302 276,73	
	zobowiązania z tytułu dostaw i usług okres wymagalności powyżej 12 miesięcy		0,00	
	rezerwy na zobowiązania krótkoterminowe		1 118 554,00	
	zapasy		412 022,85	
Wskaźnik bieżącej płynności				
	Aktywa obrotowe - należności krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty powyżej 12 miesięcy - krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe (czynne)) / (Zobowiązania krótkoterminowe - zobowiązania z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności powyżej 12 miesięcy + rezerwy na zobowiązania krótkoterminowe)		wartość wskaźnika	ocena podmiotu
lp.	przedziały wartości	ocena		
1	poniżej 0,6	0		
2	od 0,6 do 1,00	4		
3	powyżej 1,00 do 1,50	8		
4	powyżej 1,50 do 3,00	12	0,37	0
5	powyżej 3,00 lub jeżeli zobowiązania krótkoterminowe = 0 zł	10		

Wskaźnik szybkiej płynności				
	(Aktywa obrotowe - krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty powyżej 12 miesięcy - krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe (czynne) - zapasy) / (Zobowiązania krótkoterminowe - zobowiązania z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności powyżej 12 miesięcy + rezerwy na zobowiązania krótkoterminowe) należności		wartość wskaźnika	ocena podmiotu
lp.	przedziały wartości	ocena		
1	poniżej 0,5	0	0,36	0
2	od 0,5 do 1,00	8		
3	powyżej 1,00 do 2,50	13		
4	powyżej 2,50 lub jeżeli zobowiązania krótkoterminowe = 0 zł	10		

1.1.3. Wskaźniki efektywności

Wskaźnik rotacji należności (w dniach) z tytułu dostaw i usług określa w ciągu ilu dni następuje spływ należności z tytułu wykonania świadczeń zdrowotnych oraz pozostałej działalności. Im wyższy poziom wskaźnika, tym szpital ma większe trudności ze ściąganiem swoich należności, co może obniżyć zdolność do terminowego regulowania zobowiązań. W szpitalu ok.95% należności z tytułu dostaw i usług dotyczy należności NFZ.

Wskaźnik rotacji zobowiązań (w dniach) określa okres, jaki jest potrzebny szpitalowi do spłacenia swoich zobowiązań krótkoterminowych. Zbyt wysoka wartość wskaźnika może świadczyć o trudnościach podmiotu w regulowaniu swoich bieżących zobowiązań.

Wskaźnik rotacji należności w dniach w roku 2021 wyniósł 26 dni co oznacza, że przeciętny okres wpływu należności do szpitala wyniósł 26 dni.

Wskaźnik rotacji zobowiązań krótkoterminowych w dniach w roku 2020 wyniósł 20 dni co oznacza, że zobowiązania krótkoterminowe są regulowane średnio co 20 dni. Porównanie szybkości obrotu należnościami w dniach z rotacją zobowiązań w dniach wskazuje na szybszą spłatę zobowiązań niż spływ należności.

Spływ należności z tytułu dostaw i usług uległ skróceniu o około 13 dni w stosunku do roku ubiegłego natomiast szpital realizuje swoje zobowiązania w terminach dłuższych niż w roku ubiegłym o ok.6 dni. Wszystkie zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zobowiązaniami bieżącymi i wzrosły w stosunku do roku ubiegłego o 32%.

Dane do obliczeń wskaźników efektywności				
	średni stan należności z tytułu dostaw i usług			3 035 156,33
	przychody netto ze sprzedaży produktów			43 172 580,20
	przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów			1 776,43
	średni stan zobowiązań z tytułu dostaw i usług			2 367 764,68
Wskaźnik rotacji należności w dniach				
	Średni stan należności z tytułu dostaw i usług x liczba dni w okresie (365)) / (Przychody netto ze sprzedaży produktów + przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów)		wartość wskaźnika	ocena podmiotu
lp.	przedziały wartości	ocena		
1	poniżej 45 dni	3	26	3
2	od 45 dni do 60 dni	2		
3	od 61 dni do 90 dni	1		
4	powyżej 90 dni	0		
Wskaźnik rotacji zobowiązań w dniach				
	(Średni stan zobowiązań z tytułu dostaw i usług x liczba dni w okresie (365)) / (Przychody netto ze sprzedaży produktów + przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów)		wartość wskaźnika	ocena podmiotu
lp.	przedziały wartości	ocena		
1	do 60 dni	7	20	7
2	od 61 dni do 90 dni	4		
3	powyżej 90 dni	0		

1.1.4. Wskaźniki zadłużenia

Wskaźnik zadłużenia aktywów (%) informuje o stopniu finansowania aktywów kapitałami obcymi. Zbyt wysoka wartość wskaźnika podważa wiarygodność finansową podmiotu.

Wskaźnik wypłacalności informuje o tym, ile razy zobowiązania są większe od kapitałów własnych. Wysoka wartość wskaźnika wskazuje na możliwość utraty zdolności do regulowania przez podmiot zobowiązań.

Wskaźnik zadłużenia w roku 2021 wyniósł 75,91 % co oznacza, że zobowiązania ogółem stanowiły ok 75,91% aktywów ogółem.

Dane do obliczeń wskaźników zadłużenia

	zobowiązania długoterminowe	2 212 738,97
	zobowiązania krótkoterminowe	25 302 276,73
	rezerwy na zobowiązania	3 793 047,00
	aktywa razem	41 243 461,04
	fundusz własny	-3 750 993,53

Wskaźnik zadłużenia aktywów (%)

	Zobowiązania długoterminowe + zobowiązania krótkoterminowe + rezerwy na zobowiązania) x 100% / Aktywa razem		wartość wskaźnika	ocena podmiotu
lp.	przedziały wartości	ocena		
1	poniżej 40%	10	75,91 %	3
2	od 40% do 60%	8		
3	powyżej 60% do 80%	3		
4	powyżej 80%	0		

Wskaźnik wypłacalności

	Zobowiązania długoterminowe + zobowiązania krótkoterminowe + rezerwy na zobowiązania) / Fundusz własny		wartość wskaźnika	ocena podmiotu
lp.	przedziały wartości	ocena		
1	od 0,00 do 0,50	10	-8,35	0
2	od 0,51 do 1,00	8		
3	od 1,01 do 2,00	6		
4	od 2,01 do 4,00	4		
5	powyżej 4,00 lub poniżej 0,00	0		

1.2. Ocena wskaźnikowa sytuacji ekonomiczno–finansowej samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej za rok 2021

TABELA PODSUMOWUJĄCA WYNIKI OCENY SYTUACJI EKONOMICZNO-FINANSOWEJ			
Grupa	Wskaźniki	Wartość wskaźnika	Ocena
1. Wskaźniki zyskowności	1) wskaźnik zyskowności netto (%)	-18,62%	0
	2) wskaźnik zyskowności działalności operacyjnej (%)	-17,64%	0
	3) wskaźnik zyskowności aktywów (%)	-21,06%	0
	1. Razem:		
2. Wskaźniki płynności	1) wskaźnik bieżącej płynności	0,37	0
	2) wskaźnik szybkiej płynności	0,36	0
	2. Razem:		
3. Wskaźniki efektywności	1) wskaźnik rotacji należności (w dniach)	26	3
	2) wskaźnik rotacji zobowiązań (w dniach)	20	7
	3. Razem:		
4. Wskaźniki zadłużenia	1) wskaźnik zadłużenia aktywów (%)	75,91%	3
	2) wskaźnik wypłacalności	-8,32	0
	4. Razem:		
Łączna wartość punktów			13

1.3. Podsumowanie analizy sytuacji ekonomiczno -finansowej podmiotu leczniczego za 2021 rok

Wartość punktowa wynikająca z wyliczonego poziomu wskaźników kształtuje się na bardzo niskim poziomie, głównie z uwagi na fakt utrzymującej się straty netto, która ma bezpośredni wpływ na większość wskaźników. W roku 2021 uzyskano tak jak w poprzednim roku tylko 13 punktów co stanowi 18,6 % maksymalnej liczby punktów możliwej do uzyskania.

Wciąż trwająca pandemia wywiera znaczący wpływ na sytuację finansową szpitala. Jej skutki to m.in. czasowe zaprzestanie działalności niektórych oddziałów, bądź prowadzenie ich w nowym reżimie sanitarnym, czasowe ograniczenie dostępności pracowników z przyczyn zdrowotnych i opieki nad dziećmi.

Pomimo tego w roku 2021 szpital zrealizował, w ramach zawartych kontraktów z NFZ, świadczenia zdrowotne wyższe o 11,2 % tj. o kwotę 4 187 624,64 zł niż w roku poprzednim. Natomiast ogólne koszty szpitala na dzień 31.12.2021, w stosunku do roku poprzedniego wzrosły o 10 %.tj. o kwotę 4 988 738,62 zł.

W roku 2021 szpital poniósł dodatkowe koszty związane z COVID-19 w wysokości ok. 1 488 tys. zł. finansowane wyłącznie z własnych środków, z tego koszty zatrudnienia (dodatki do pensji, nadgodziny, dyżury itp.) ok.795 tys. zł, koszty zużycia materiałów ok. 693 tys. zł. Szpital w 2021r. osiągnął stratę netto w wysokości 8 540 143,71 zł i jest wyższa o 1 788 724,30 zł niż w roku poprzednim.

W celu zahamowania przyrostu straty finansowej Dyrektor jednostki zamierza:

- ponowne zawieszenie działania Oddziału Sądowego Odwykowego (jedynego w Polsce) lub zmiana sposobu finansowania leczenia odwykowego sądowego

- łączenie oddziałów sądowych
- zmniejszenie zatrudnienia
- utworzenie i uruchomienie Centrum Zdrowia Psychicznego
- przekazanie budynków mieszkalnych do Śląskiego Zarządu Nieruchomości lub ich sprzedaż na rzecz lokatorów oraz zaprzestanie dostarczania mediów do tych budynków
- utworzenie i uruchomienie oddziału sądowego o podstawowym stopniu zabezpieczenia.

Podstawowym problemem szpitala w roku 2021 był wzrost poziomu zadłużenia. W stosunku do roku poprzedniego zobowiązania długoterminowe i krótkoterminowe wzrosły o 32 %, w tym zobowiązania wobec ZUS aż o 81%, a zobowiązania wobec dostawców o 32%.

W bieżącym roku spadł natomiast poziom zobowiązań wymagalnych o 62% na skutek:

- wpływu środków z budżetu Województwa Śląskiego na pokrycie części straty netto za rok 2020, a tym samym uregulowania zobowiązań,
- podpisania umowy z Drugim Śląskim Urzędem Skarbowym w Bielsku Białej o rozłożeniu na 13 rat zapłaty zaległości w podatku dochodowym od osób fizycznych,
- podpisywania umów z ZUS w Zabrze o rozłożenie na raty należności z tytułu składek.

Udział kosztów rodzajowych w kosztach ogółem działalności operacyjnej

	2020 rok	%	2021 rok	%
Suma kosztów działalności operacyjnej	49 827 007,22		53 458 324,60	
Wynagrodzenia	31 441 554,35	63,10%	33 918 505,60	63,45%
Ubezpieczenie społeczne i inne świadczenia	7 067 959,25	14,18%	7 471 747,78	13,98%
Zużycie materiałów i energii	6 214 743,22	12,47%	6 567 873,07	12,29%
Usługi obce	3 066 832,17	6,15%	3 507 140,18	6,56%
Amortyzacja	1 110 382,60	2,23%	957 336,49	1,79%
Podatki i opłaty	786 746,44	1,58%	944 116,45	1,77%
Pozostałe	138 789,19	0,28%	91 605,03	0,17%

Udział kosztów działalności operacyjnej w przychodach NFZ

	2020 rok	%	2021 rok	%
Przychód NFZ	37 570 538,78		41 758 163,42	
Wynagrodzenia	31 441 554,35	83,69%	33 918 505,60	81,23%
Ubezpieczenie społeczne i inne świadczenia	7 067 959,25	18,81%	7 471 747,78	17,89%
Zużycie materiałów i energii	6 214 743,22	16,54%	6 567 873,07	15,73%
Usługi obce	3 066 832,17	8,16%	3 507 140,18	8,40%
Amortyzacja	1 110 382,60	2,96%	957 336,49	2,29%
Podatki i opłaty	786 746,44	2,09%	944 116,45	2,26%
Pozostałe	138 789,19	0,37%	91 605,03	0,22%
Suma kosztów działalności operacyjnej	49 827 007,22	132,62%	53 458 324,60	128,02%

W roku 2021 w dalszym ciągu realizowaliśmy projekty w ramach RPOWŚ na lata 2021-2020(EFS) :

- LekkiDuch – realizacja założeń regionalnego programu rehabilitacji osób z zaburzeniami afektywnymi oraz nerwicowymi na lata 2019-2020 Województwie Śląskim. Projekt przewiduje wdrożenie założeń regionalnego programu rehabilitacji osób z zaburzeniami psychicznymi afektywnymi oraz nerwicowymi poprzez udzielenie im kompleksowej rehabilitacji leczniczej wspomagającej powrót do aktywności zawodowej i funkcjonowanie w społeczeństwie.

- rAAzem - realizacja założeń regionalnego programu rehabilitacji osób z zaburzeniami psychicznymi spowodowanymi używaniem alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych w Województwie Śląskim.

Projekt zakłada zapewnienie 269 osobom z zaburzeniami psychicznymi kompleksowej opieki w najbliższym środowisku pacjenta, będą oni otrzymywali zwiększony dostęp do pomocy w utworzonym dziennym oddziale psychogeriatrycznym. Projekt zakłada również rozwój środowiskowych form opieki i utworzenie zespołu środowiskowego.

- Zdrowy pracownik- Aktywny pracownik-Sprawny Szpital-etap II – projekt obejmuje działania w zakresie eliminowania zdiagnozowanych zdrowotnych czynników ryzyka z uwzględnieniem działań szkoleniowych i profilaktycznych dla 526 osób, w celu poprawy warunków pracy pracowników zatrudnionych w szpitalu. Celem realizowanych działań w zakresie poprawy ergonomii stanowisk pracy oraz działań szkoleniowych jest utrzymanie aktywności zawodowej i pozostanie w zatrudnieniu osób pracujących, w szczególności osób w wieku 50+.

W 2021 roku nadal działał oddział dzienny psychogeriatryczny i Zespół Leczenia Środowiskowego. Pomoc udzielana w ramach projektu oddziału dziennego skierowana jest do osób pełnoletnich z zaburzeniami psychicznymi, które z uwagi na objawy, trudności w funkcjonowaniu codziennym i niedostatecznemu oparciu społecznym nie są zdolne do systematycznego uczestniczenia w leczeniu ambulatoryjnym a nie wymagają całodobowej hospitalizacji. Natomiast Zespół Leczenia Środowiskowego prowadzi działalność w systemie 5-dniowej dostępności oraz dyżurowym. Zadaniem zespołu jest wyznaczanie nadrzędnych celów i zadań według planów leczenia uczestników projektu, rozpoznawanie sytuacji uczestnika w środowisku oraz szeroko rozumiane udzielanie pomocy.

PROGNOZA SYTUACJI EKONOMICZNO – FINANSOWEJ NA KOLEJNE TRZY LATA OBROTOWE (2022, 2023, 2024) WRAZ Z OPISEM PRZYJĘTYCH ZAŁOŻEŃ

2.1. Opis przyjętych założeń makroekonomicznych i mikroekonomicznych z uwzględnieniem ich wpływu na projekcję dotyczącą sprawozdań finansowych w latach objętych prognozą

Założenia makroekonomiczne

1. Inflacja

W prezentowanych w raporcie finansowym prognozach kosztów i przychodów (nie dających się dokładniej przewidzieć a wpływających na wyniki finansowe) w latach 2023, 2024 uwzględniono prognozowane wskaźniki inflacji – 10,8% a w roku 2023 – 9,0%.

2. Wzrost wynagrodzeń świadczeń z nimi związanych

Uwzględniono szacowane skutki wynikające z ustawy o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnianych w podmiotach leczniczych.

Założenia mikroekonomiczne

Do prognozy przychodów na lata 2022-2024 przyjęto, że zakres realizowanych świadczeń ze środków publicznych będzie obejmował zakres działalności prowadzonej w roku 2021 oraz założenia przyjęte w programie naprawczym:

- utworzenie oddziału sądowego o podstawowym zabezpieczeniu
- utworzenie oddziału dziennego psychogeriatrycznego – do 31.12.2022 r. dofinansowanie ze środków unijnych, następnie szpital będzie się ubiegać o kontrakt z NFZ,
- utworzenie zespołu leczenia środowiskowego - 31.12.2022 r. dofinansowanie ze środków unijnych, następnie szpital będzie się ubiegać o kontrakt z NFZ,
- utworzenie ośrodka środowiskowej opieki psychologicznej oraz psychoterapii dla dzieci i młodzieży
- zatrudnienie personelu pielęgniarskiego na kontraktach
- przekazanie budynków mieszkalnych do dyspozycji Zarządu Województwa Śląskiego

Wybuch wojny w Ukrainie ma negatywny wpływ na sytuację finansową szpitala: rosnąca inflacja, wzrost cen energii i paliw, wzrost stóp procentowych zwiększają i tak już wysokie koszty utrzymania szpitala.

2.2. Prognoza rachunku zysków i strat na lata 2022, 2023 i 2024

Wiersz	Wyszczególnienie	Dane za rok		
		2022	2023	2024
A	Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi, w tym:	48 568 506,00	50 522 000,00	50 522 000,00
	- od jednostek powiązanych	0,00		
I	Przychody netto ze sprzedaży produktów	48 446 506,00	50 400 000,00	50 400 000,00
	w tym przychody z NFZ	47 046 506,00	49 000 000,00	49 000 000,00
II	Zmiana stanu produktów (zwiększenie - wartość dodatnia, zmniejszenie - wartość ujemna)	120 000,00	120 000,00	120 000,00
III	Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki	0,00		0,00
IV	Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	2 000,00	2 000,00	2 000,00
B	Koszty działalności operacyjnej	56 534 986,00	64 806 800,00	65 498 750,00
I	Amortyzacja	984 000,00	925 200,00	918 950,00
II	Zużycie materiałów i energii	7 095 319,00	8 112 800,00	8 627 300,00
III	Usługi obce	3 973 260,00	5 065 300,00	5 249 000,00
IV	Podatki i opłaty	830 000,00	850 000,00	850 000,00
V	Wynagrodzenia	35 759 000,00	40 400 000,00	40 400 000,00
VI	Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	7 796 867,00	9 349 000,00	9 349 000,00
VII	Pozostałe koszty rodzajowe	95 040,00	103 000,00	103 000,00
VIII	Wartość sprzedanych towarów i materiałów	1 500,00	1 500,00	1 500,00
C	Zysk (strata) ze sprzedaży (A - B)	-7 966 480,00	-14 284 800,00	-14 976 750,00
D	Pozostałe przychody operacyjne	2 625 000,00	2 625 000,00	2 625 000,00
I	Zysk z tytułu rozchodu niefinan. aktywów trwałych	0,00	0,00	0,00
II	Dotacje			
III	Darowizny	25 000,00	25 000,00	25 000,00
IV	Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych	0,00	0,00	0,00
V	Inne przychody operacyjne	2 600 000,00	2 600 000,00	2 600 000,00
E	Pozostałe koszty operacyjne	70 000,00	70 000,00	70 000,00
I	Strata z tytułu rozchodu niefinan. aktywów trwałych	0,00	0,00	0,00
II	Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych	0,00	0,00	0,00
III	Inne koszty operacyjne	70 000,00	70 000,00	70 000,00
F	Zysk (strata) z działalności operacyjnej (C + D - E)	-5 411 480,00	-11 729 800,00	-12 421 750,00
G	Przychody finansowe	10 000,00	10 000,00	10 000,00
I	Dywidendy i udziały w zyskach, w tym:	0,00	0,00	0,00
	a) od jednostek powiązanych, w tym:	0,00	0,00	0,00
	- w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	0,00	0,00	0,00
	b) od jednostek pozostałych, w tym:	0,00	0,00	0,00
	- w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	0,00	0,00	0,00

II	Odsetki, w tym:	10 000,00	10 000,00	10 000,00
	- od jednostek powiązanych	0,00	0,00	0,00
III	Zysk z tytułu rozchodu aktywów finansowych, w tym:	0,00	0,00	0,00
	- od jednostek powiązanych	0,00	0,00	0,00
IV	Aktualizacja wartości aktywów finansowych	0,00	0,00	0,00
V	Inne	0,00	0,00	0,00
H	Koszty finansowe	730 000,00	590 000,00	530 000,00
I	Odsetki, w tym:	530 000,00	540 000,00	480 000,00
	- dla jednostek powiązanych	0,00	0,00	0,00
II	Strata z tytułu rozchodu aktywów finansowych, w tym:	0,00	0,00	0,00
	- od jednostek powiązanych	0,00	0,00	0,00
III	Aktualizacja wartości aktywów finansowych	0,00	0,00	0,00
IV	Inne	200 000,00	50 000,00	50 000,00
I	Zysk (strata) brutto (F + G - H)	-6 131 480,00	-12 309 800,00	-12 941 750,00
J	Podatek dochodowy			
K	Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	0,00	0,00	0,00
L	Zysk (strata) netto (I - J - K)	-6 131 480,00	-12 309 800,00	-12 941 750,00

2.3. Prognoza bilansu na lata 2022, 2023 i 2024

		BILANS						
AKTYWA		2022	2023	2024	PASYWA			
						2022	2023	2024
Aktywa trwałe		29 940 000,00	28 989 800,00	28 071 650,00	A	Kapitał (fundusz) własny	-9 882 473,00	-20 517 867,00
Wartości niematerialne i prawne		50 000,00	25 000,00	25 800,00	I	Kapitał (fundusz) podstawowy	21 127 407,00	21 127 407,00
Rzeczowe aktywa trwałe		29 890 000,00,00	26 730 000,00	25 800 000,00	II	Kapitał (fundusz) zapasowy, w tym:	0,00	0,00
Środki trwałe		29 930 000,00	28 964 800,00	28 045 850,00	III	Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny, w tym:	0,00	0,00
Środki trwałe w budowie		0,00	0,00	0,00	IV	Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, w tym:	0,00	0,00
Zaliczki na środki trwałe w budowie		0,00	0,00	0,00	V	Zysk (strata) z lat ubiegłych	-24 787 400,00	-28 703 524,00
Należności długoterminowe		0,00	0,00	0,00	VI	Zysk (strata) netto	-6 131 480,00	-12 941 750,00
Inwestycje długoterminowe		0,00	0,00	0,00	VII	Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)	0,00	0,00
Nieruchomości		0,00	0,00	0,00	B	Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	46 777 473,00	56 494 517,00
Wartości niematerialne i prawne		0,00	0,00	0,00	I	Rezerwy na zobowiązania	5 767 000,00	8 500 000,00
Długoterminowe aktywa finansowe		0,00	0,00	0,00	I	Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	0,00	0,00
Inne inwestycje długoterminowe		0,00	0,00	0,00	2	Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne w rezerwy krótkoterminowe	5 767 000,00	8 500 000,00
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe		0,00	0,00	0,00			1 672 430,00	2 117 000,00
Aktywa obrotowe		6 955 000,00	8 305 000,00	7 905 000,00	3	Pozostałe rezerwy	0,00	
Zapasy		400 000,00	350 000,00	350 000,00	II	Zobowiązania długoterminowe	6 431 000,00	3 920 962,00
terytalia		400 000,00	350 000,00	350 000,00	I	Wobec jednostek powiązanych	0,00	0,00

Należności krótkoterminowe	3 800 000,00	4 700 000,00	4 700 000,00	4 700 000,00	2	Wobec pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	0,00	0,00	0,00
Należności od jednostek powiązanych	0,00	0,00	0,00	0,00	3	Wobec pozostałych jednostek	0,00	0,00	0,00
Należności od pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	0,00	0,00	0,00	0,00	a)	kredyty i pożyczki	6 431 000,00	4 944 518,00	3 920 962,00
Należności od pozostałych jednostek	3 800 000,00	4 700 000,00	4 700 000,00	4 700 000,00	III	Zobowiązania krótkoterminowe	22 579 473,00	25 483 555,00	26 073 555,00
z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty:	3 200 000,00	4 100 000,00	4 100 000,00	4 100 000,00	I	Wobec jednostek powiązanych			
- do 12 miesięcy	3 200 000,00	4 100 000,00	4 100 000,00	4 100 000,00	2	Wobec pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale			
- powyżej 12 miesięcy					3	Wobec pozostałych jednostek	21 579 473,00	25 023 555,00	25 723 555,00
inne	600 000,00	600 000,00	600 000,00	600 000,00	a)	kredyty i pożyczki	1 468 000,00	3 023 555,00	3 023 555,00
Inwestycje krótkoterminowe	2 700 000,00	3 200 000,00	3 200 000,00	2 800 000,00	b)	z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności	4 511 473,00	7 000 000,00	7 800 000,00
Krótkoterminowe aktywa finansowe	2 700 000,00	3 200 000,00	3 200 000,00	2 800 000,00		- do 12 miesięcy	4 511 473,00	7 000 000,00	7 800 000,00
środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	2 700 000,00	3 200 000,00	3 200 000,00	2 800 000,00		- powyżej 12 miesięcy			
- środki pieniężne w kasie i na rachunkach	2 700 000,00	3 200 000,00	3 200 000,00	2 800 000,00	c)	z tytułu podatków, cel, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych tytułów publicznoprawnych	9 200 000,00	9 300 000,00	8 900 000,00
- inne środki pieniężne	0,00	0,00	0,00	0,00	d)	z tytułu wynagrodzeń	2 900 000,00	3 200 000,00	3 500 000,00
- inne aktywa pieniężne	0,00	0,00	0,00	0,00	e)	inne	2 500 000,00	2 500 000,00	2 500 000,00
Inne inwestycje krótkoterminowe	0,00	0,00	0,00	0,00	4	Fundusze specjalne	1 000 000,00	460 000,00	350 000,00
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	55 000,00	55 000,00	55 000,00	55 000,00	IV	Rozliczenia międzyokresowe	12 000 000,00	16 000 000,00	18 000 000,00
					2	Inne rozliczenia międzyokresowe	12 000 000,00	16 000 000,00	18 000 000,00
AKTYWA razem (suma poz. A i B)	36 895 000,00	37 294 800,00	37 294 800,00	35 975 650,00		PASYWA razem (suma poz. A i B)	36 895 000,00	37 294 800,00	35 975 650,00

2.3.1. Prognoza kształtowania się wielkości zobowiązań wymagalnych w latach 2022, 2023 i 2024.

Stan zobowiązań wymagalnych :

- w roku 2022 – 1 120 000,00 zł w tym:	z tyt. dostaw i usług :	400 000,00zł
	z tyt. podatków:	600 000,00zł
	z tyt. PFRON:	120 000,00zł
- w roku 2023 – 1 580 000,00 zł w tym:	tyt. dostaw i usług:	800 000,00zł
	z tyt. podatków:	500 000,00zł
	z tyt. PFRON:	280 000,00zł
- w roku 2024 – 1 600 000,00 zł w tym:	tyt. dostaw i usług:	900 000,00zł
	z tyt. podatków:	750 000,00zł
	z tyt. PFRON:	50 000,00zł

2.4. Prognoza wartości wskaźników ekonomiczno - finansowych wraz z podsumowaniem wyników prognozy wskaźnikowej projekcji sytuacji ekonomiczno – finansowej na lata 2022, 2023, 2024

TABELA PODSUMOWUJĄCA WYNIKI OCENY SYTUACJI EKONOMICZNO-FINANSOWEJ							
Grupa	Wskaźniki	Wartość wskaźnika			Ocena		
		2022	2023	2024	2022	2023	2024
1. Wskaźniki zyskowności	1) wskaźnik zyskowności netto (%)	-12,00%	-23,21 %	-24,40 %	0	0	0
	2) wskaźnik zyskowności działalności operacyjnej (%)	-10,60 %	-22,12 %	-23,43 %	0	0	0
	3) wskaźnik zyskowności aktywów (%)	-15,69%	-33,18 %	-35,33 %	0	0	0
	1. Razem:				0	0	0
2. Wskaźniki płynności	1) wskaźnik bieżącej płynności	0,28	0,30	0,28	0	0	0
	2) wskaźnik szybkiej płynności	0,27	0,29	0,26	0	0	0
	2. Razem:				0	0	0
3. Wskaźniki efektywności	1) wskaźnik rotacji należności (w dniach)	24 dni	26 dni	30 dni	3	3	3
	2) wskaźnik rotacji zobowiązań (w dniach)	27 dni	42 dni	54 dni	7	7	7
	3. Razem:				10	10	10
4. Wskaźniki zadłużenia	1) wskaźnik zadłużenia aktywów (%)	94,26%	101,16 %	107,00 %	0	0	0
	2) wskaźnik wypłacalności	-3,52	-2,30	-1,88	0	0	0
	4. Razem:				0	0	0
Łączna wartość punktów					10	10	10

2.5. Podsumowanie prognozy

Ujemny wynik finansowy w latach 2022-2024 spowodował, że wszystkie wskaźniki rentowności za ten okres przyjmują wartość ujemną.

Wskaźniki płynności finansowej w prognozowanych latach są poniżej minimum bezpieczeństwa finansowego działalności, świadczy to o problemach finansowych. Optymalne wielkości wskaźników powinny wynosić odpowiednio : 1,3-2 i 0,7.

Wskaźniki efektywności przedstawione w prognozie mają tendencję wzrostową. Wzrasta okres wpływu należności i regulacji zobowiązań.

Wskaźniki zadłużenia w prognozie na najbliższe 3 lata również wzrastają, Im wyższa wartość wskaźnika zadłużenia aktywów, tym większe jest zadłużenie szpitala. Wzrost wartości wskaźnika do poziomu powyżej 50% oznacza pogorszenie wiarygodności finansowej.

Wskaźnik wypłacalności osiąga wartość ujemną (fundusz własny ujemny) a nie powinien przekraczać jedności. Całkowite zobowiązania przekraczają kapitał własny.

3. INFORMACJA O ISTOTNYCH ZDARZENIACH MAJĄCYCH WPLYW NA SYTUACJĘ EKONOMICZNO – FINANSOWĄ SAMODZIELNEGO PUBLICZNEGO ZAKŁADU OPIEKI ZDROWOTNEJ

Podpisane w lutym 2017 r. rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 przewiduje zadania polegające na zapewnieniu osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym. Podkreślona została konieczność działań na rzecz kształtowania wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, w tym zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałanie dyskryminacji, a za szczególnie ważne zadanie uznano upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej m.in. poprzez tworzenie warunków do rozwoju Centrów Zdrowia Psychicznego. Właśnie otwarcie Oddziału Dziennego oraz utworzenie Zespół Leczenia Środowiskowego jest jednym z elementów przygotowania szpitala do zmiany reformy systemu leczenia psychiatrycznego poprzez utworzenie Centrum Zdrowia Psychicznego.

Istotą oddziału dziennego jest pomoc osobom starszym z zaburzeniami psychicznymi w samodzielności – w jej powrocie lub wydłużeniu. Oddział został otwarty dzięki uzyskaniu dofinansowania ze środków unijnych w związku z projektem pod nazwą „W drodze do samodzielności - rozwój usług zdrowotnych świadczonych w lokalnej społeczności w powiecie gliwickim”. Umowa na dofinansowanie trwać do 31.12.2022 r. Po tym czasie szpital ubiegać się będzie o kontrakt w Narodowym Funduszu Zdrowia.

Ocena sytuacji Szpitala

Pandemia uniemożliwiła całkowite wykonanie kontraktu. W jej pierwszym roku pandemii został on wykonany na poziomie 80 proc. W roku 2021 szpital miał to odrobić, ale w sytuacji wciąż trwającej pandemii praktycznie było to niemożliwe, kontrakt również został wykonany w 80%. I ostatecznie w kolejnym roku sytuacja finansowa była również zła.

W zakresie przyczyn i okoliczności jakie wpływają na trudną sytuację finansową należy jak w poprzednich latach wymienić :

- niewystarczające finansowanie przez NFZ tj. ca w 95% kosztów realizowanych świadczeń zdrowotnych. Stawki, jakie proponuje Narodowy Fundusz Zdrowia za większość udzielonych usług medycznych, nie pozwalają na pokrycie bieżących wydatków związanych z funkcjonowaniem Szpitala i utrzymanie płynności finansowej;

- wzrost kosztów hospitalizacji z uwagi na wzrost kosztów działalności (wzrost kosztów osobowych w zakresie płac w związku ze zmianami wynikającymi z przepisów prawa, a w konsekwencji wzrost obciążeń publicznoprawnych, wzrost kosztów mediów, lekarstw i materiałów medycznych);

- konieczność realizowania świadczeń medycznych w zakresie leczenia u pacjentów Szpitala współistniejących chorób somatycznych i leczenia stomatologicznego, które nie są pokrywane z kontraktu z NFZ. Koszty konsultacji i diagnostyki specjalistycznej wykonywanej w innych placówkach opieki zdrowotnej muszą być opłacane w pierwszej kolejności - szpital jest płatnikiem wszystkich świadczeń związanych z leczeniem chorób somatycznych pacjentów;

- niedostateczne finansowanie usług medycznych wykonywanych w oddziale sądowym dla nieletnich, który jest przeznaczony do leczenia psychiatrycznego młodzieży i na którym jest równocześnie prowadzona opieka socjalna i edukacyjna;

- Szpital musi blokować miejsce na pacjenta kierowanego orzeczeniem sądowym do oddziału o wzmocnionym zabezpieczeniu, choć często od wskazania Krajowej Komisji ds. Środków Zabezpieczających do przyjęcia na oddział upływa kilkanaście lub kilkadziesiąt dni; Szpital nie otrzymuje wynagrodzenia za pozostawanie w gotowości do przyjęcia pacjenta;

- niższe finansowanie świadczeń z zakresu opieki psychiatrycznej przez NFZ w porównaniu z innymi regionami Polski pomimo realizowania świadczeń wobec pacjentów z całego kraju ;

- ograniczenie działalności medycznej szpitala spowodowane obecną sytuacją epidemiologiczną i jej wpływ na realizację kontraktu z NFZ, dalszy sposób rozliczeń finansowych w tym zakresie,

- wzrost cen usług ze strony podwykonawców

- wypłata wynagrodzeń personelowi zastępującemu pracowników objętych kwarantanną

- agresywna polityka windykacyjna części dostawców.

Szpital w ramach abolicji za usługi fakturowane w wysokości 1/12 uzyskał jedynie 150 054,86zł.

W lipcu 2022 roku wchodzi następna regulacja dotycząca minimalnego wynagrodzenia w ochronie zdrowia, która spowoduje znaczący wzrost kosztów personalnych.

Bez zmiany wyceny albo wprowadzenia nowego mechanizmu rekompensaty związanej z wejściem tej ustawy szpital nie będzie w stanie znaleźć środków na ich sfinansowanie, bo to są zbyt duże koszty. Już w 2021 roku zostały zlikwidowane wskaźniki korygujące, w oparciu o nie szpital dostawał środki na pokrycie kosztów wynagrodzeń. Likwidacja wskaźników korygujących i przeniesienie tej kwoty do wartości wyceny za punkt, w wypadku nie wykonania kontraktu, pozbawi nas środków na zwiększone koszty wynagrodzeń.

DYREKTOR
SP ZOZ SZPITALA PSYCHIATRYCZNEGO

Erwin Jarysek